

podmienka v mysli – svetská myseľ – Ježiš – vynorenie – nový pohľad – pripravení konat' – vnútorný človek

Spiritualita konania je nemožná bez stavu mysle, ktorého základom je viera.

Normálne je celé naše myslenie poznačené všadeprítomným a nikdy nekončiacim nedostatkom, vnútorným hladom a smädom. Vo všetkom usilujeme alebo o moc, alebo o slávu, alebo o rozkoš, zábavu a pohodlie, alebo o majetok, istotu, zabezpečenie. Dokonca aj tie Maslowove 2% ľudí, usilujúce o sebaaktualizáciu, to robia preto, aby v nej našli naplnenie. Ak by ich to prestalo naplňovať, skončili by s tým. Aj tí, o ktorých píše Frankl a ktorí hľadajú zmysel života v niečom presahujúcom mimo seba, to robia nakoniec kvôli sebe, aby ich to naplnilo a urobilo ich život zmysluplným. Ak im ich služba prestane prinášať tento pocit, zanechajú ju.

Ježiš bol iný. Po ničom z toho pre seba netúžil. Nie preto, že by bol nejaký „askéta“. Jeho postoj pramenil z toho, že nemal žiaden nedostatok. Netúžil po sláve ľudí a od ľudí ju ani neprijímal – pretože Ho oslavoval Otec. Netúžil po moci – pretože od Otca všetku mal, navždy a neodvolateľne. Nedychtil po majetku, pretože Otec Mu odovzdal všetko a všetko mal. Netrápilo ho dokonca ani to, že „nemá kde hlavu skloniť“, lebo On domov mal a bolo Ním samo Nebo, odkiaľ prišiel a kam sa zase po skončení svojej úlohy vráti. Žiaden nedostatok = žiadne túžby, žiadne strachy, žiadna žiadostivosť, žiadne sebecko, svätosť. Myseľ číra, čistá a slobodná. Taká, bez ktorej *spiritualita konania* nie je možná.

Preto Ježiš všetko toto ponúkol, ba viac, v krste raz a navždy a neodvolateľne daroval aj nám, každému jednému, aby sme na tom boli úplne rovnako, ako On¹.

Viera znamená prijať túto realitu. Lebo realita a jej prijatie sú dve veci. *Tak, ako zdrvený rodič môže odmietat' prijať fakt, že jeho dieťa je mŕtve, alebo ako človek môže odmietat' uveriť, že niečo dokáže*, aj my môžeme odmietat' uveriť, že sme v krste už *zbožšteni*, ako znova a znova opakujú Otcovia prvých storočí a že sme, ako učí Pavol, už tu a teraz, *Kristovi spoludedičia* a teda všetko, čo má Kristus, je naše a patrí aj nám a platí z Božej milosti a daru aj o nás.

Výsledkom viery je potom rovnaký pocit hlbokej vnútornej slobody a istoty ako u Krista. Tento pocit, postoj pritom ani sám osebe nie je výsledkom úsilia o nejakú „nirvánu“, nie je to výsledok túžby „chcem mať takúto pokojnú a slobodnú myseľ a preto sa idem usilovať mať ju“. Je to výsledok reality, ktorú sme vierou práve prijali. *Tak, ako pocit nasýtenosti je dôsledkom najedenia sa a nie našej snahy nejako ho v sebe navodiť*, aj toto Kristovo zmýšľanie a Kristovská sloboda od všetkých strachov i žiadostivosti je prostým dôsledkom faktu, že sme Kristovi spoludedičia a táto skutočnosť vyriešila všetky naše strachy a naplnila všetky naše túžby a žiadostivosti a pri všetkej úcte, niet už o čo viac pre nás samých usilovať, či čoho sa báť: „*Nebojte sa teda, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov... Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť*“ (Mt 10,31; Jn 6,35 SSV).

Táto realita nám potom umožňuje konečne a po prvý raz v živote sa úplne vynoriť z kalných a temných vôd najrôznejších pocitov a nálad a strachov a túžob a naháňania sa za všetkým možným a neustáleho skúmania seba, či už máme to, čo sme chceli, či *veci*, za ktorými sme išli, v nás navodili tie kýžené *pocity* šťastia a naplnenia a istoty a veľkosti a ceny a hodnoty. Konečne viac nie sme závislí na svojich náladách, na tom, či sme deprimovaní, alebo

nabudení, alebo čokoľvek ďalšie, pretože pominuli.

V nastalom tichu mysle – „*Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne*“ (Ž 131,2 SSV) – sa po prvý raz úplne vynárame do reality. Reálny a skutočný svet má po prvý raz 100% našej pozornosti. Vnímame ho taký, aký je – nie ako nástroj uspokojenia našej žiadostivosti, ktorá je už preč. Nie pokrivený optikou našich túžob a strachov, pretože jedno i druhé je už preč. Sme ako človek, ktorý precitol a prvý raz v živote skutočne *vidí*. Cítíme sa asi ako Frodo v Lothlóriene: „*Zatímco takto rozmlouvali, Družina šla zvolna v zástupu po lesných peštinách, vedená Haldirem, zatímco druhý elf šel vzadu. Cítili, že majú pod nohama rovnou a mäkkou puďu, a po chvíli kráčali uvoľnenejši, bez obavy, že se zraní nebo upadnú. Kedyž byl připraven o zrak, zjistil Frodo, že se mu zbystril sluch a ostatní smysly. Cítil vůni stromu a sešlapané trávy. Slyšel nejruznější tóny v šelestu listí nad hlavou, reku, jak si šeptá v dálece napravo, a tenké jasné hlásky ptáku na obloze. Cítil slunce na tváři a na rukou, když procházeli mýtinami. ... Ostatní zalehli do voňavé trávy, ale Frodo zůstal chvíli stát ztracen v úžasu. Zdálo se mu, že prošel vysokým oknem, jež vede do zaniklého světa. Leželo tu světlo, pro které v jeho řeči nebylo jména. Všechno, co viděl, mělo krásné tvary a ty vypadaly zřetelně, jako by je kdosi vymyslel a načrtl v okamžiku, kdy Frodovi odkryli oči, a přitom starodávně, jako by trvalý od věků, viděl barvy, jež všechny znal, zlatou a bílou a modrou a zelenou, byly však svěží a ostré, jako by je v tu chvíli spatřil poprvé a nacházel pro ně nová a podivuhodná jména.*“ (J. R. R. Tolkien, Společensví Prstenu).

V tej chvíli je všetko v našom živote prosté, jednoduché – a krásne, nádherné. Naša duša súznie so stvorením, *prúdi*² s Božou realitou v Božom svete, konečne vierou (a za ňou sa ukrývajúcou realitou, ktorú prijíma) očistená, oslobodená a uzdravená, číra a čistá ako krištáľ.

V tej chvíli sme naplno pripravení na *spiritualitu konania*. Je tu skutočný svet v ktorom skutočne žijeme so skutočným Bohom a so skutočnými ľuďmi. Milujeme Boha. S Bohom a v Bohu milujeme ľudí. A s ľuďmi milujeme Boha. S radosťou na seba berieme *záväzok lásky* a z neho plynúcu *sladkú povinnosť, sladké jarmo lásky*³, ktoré je Životom Trojice. S radosťou konáme túto povinnosť, s čírim a nerozpolteným srdcom, v neskalenej radosťi – pretože v láske ešte aj bolesť, námaha a utrpenie sú radosťou a rozkošou, ako sa priznáva už pradávno Pavol: „*mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista*“ (2 Kor 12,10 SSV) – nie pre seba samé, ale preto, že umocňujú, završujú a robia aj samu lásku *skutočnou*, reálnou, hmotnou⁴.

V tej chvíli žijeme opravdivým *vnútorným životom*. A chápeme, že v skutočnosti onen umelý a spotvorený *vonkajší človek* sa priestorovo nachádza *vnútri* a žijeme ho vtedy, ak sa víťame v sebe, svojich pocitoch a náladách, ztročení smädcom, žiadostivosťou a strachom i znechutením a sklamaním. A naopak, *vnútorný človek* je von, keď myseľ, konečne Kristom oslobodená, vychádza zo seba a konečne sa v čírej radosťi ponára do reality Božieho sveta: „*Keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní*“ (Jn 8,36 SSV).

Váš Inky

² porov. úvahu 346 „Čnosť čistoty“

³ porov. úvahu 500 „Kašlite na nálady“

⁴ porov. úvahu 493 „Pôst podľa Hudby ainúr a psychohry“

¹ porov. úvahu 390 „Túžil Ježiš spasit' sa?“